

უზბეკეთის გეოპოლიტიკური როლის სტრატეგიული პერსპექტივა საერთაშორისო უსაფრთხოებისა და რეგიონულ განვითარების თვალსაზრისით „ახალი აბრეშუმის გზის“ კონტექსტში

გრიგოლ კალანდაძე

პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, საერთაშორისო ურთიერთობების სამსახურის უფროსი, საქართველოს საერთაშორისო უნივერსიტეტი ჯიუ
gkalandadze21@gmail.com

თომას ე. კლაინერი

გლობალური ორგანიზაციული განვითარებისა და ცვლილებების ლიდერობის დოქტორი, საერთაშორისო ურთიერთობების პროფესორი, ვებსტერის უნივერსიტეტი; ვაშინგტონი, სენტ-ლუისი და ტამპენტი
tekleiner@gmail.com

მუნხბოლდ ბადარჩი

უსაფრთხოების კვლევების მაგისტრი, ასოცირებული პროფესორი, ვებსტერის უნივერსიტეტი, ტამპენტი
mbadarch93@gmail.com
<https://doi.org/10.61950/giu.4.2026.12132>

აბსტრაქტი

ათასობით წლის განმავლობაში, „აბრეშუმის გზა“ წარმოადგენდა ევრაზიას, სამხრეთ აზიასა და დასავლეთ ევროპას დამაკავშირებელი მარშრუტების მთავარ სერიას, რომლებიც ერთმანეთს უზიარებდნენ ცოდნას მეცნიერებაში, მედიცინასა და კომერციულ ვაჭრობაში. ევრაზიაში, „აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ ცენტრალური მდებარეობის გამო, უზბეკეთს ამჟამად სტრატეგიული უპირატესობა აქვს ეკონომიკურ განვითარებასა და გლობალურ უსაფრთხოებაში, „აბრეშუმის გზის“ ინფრასტრუქტურაზე თავისი ლოგისტიკური გავლენის გამოყენებით. უზბეკეთი ითვლება გლობალურ სამხრეთ ერად, მაგრამ შესაძლოა განვითარდეს ინდუსტრიულ ერად. უზბეკეთი მდებარეობს ისტორიული „აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ და არის ჩვენი პირველი ქვეყანა, რომელსაც შევისწავლით „ახალი აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ. ჩვენ ვიკვლევთ, თუ როგორ განვითარდა ეს ქვეყანა 1991 წლიდან, ვიკვლევთ მის შესაძლებლობას, შეინარჩუნოს ეკონომიკური და უსაფრთხოების ინტერესები რეგიონში და შევაფასებთ მის პოტენციალს, განახორციელოს ეროვნული სტრატეგიული მიზნები, როგორც მთავარი მოთამაშე „ახალი აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ და მის ფარგლებს გარეთ. ჩვენი კვლევა ჯერჯერობით მოიცავს ლიტერატურის საფუძვლიან მიმოხილვას. ჩვენ ასევე ვაფასებთ ჩვენს საერთო დაკვირვებებს ტამპენტიდან, თბილისიდან, ვაშინგტონიდან და სხვა წყაროებიდან. ჩვენ ვამოწმებთ და ვამოწმებთ ჩვენს მონაცემთა წყაროებს უსაფრთხოებისა და ეკონომიკური პოლიტიკის სფეროს ექსპერტებთან, ასევე მათთან, ვინც შეიძლება ჩართული იყოს უზბეკეთში ყოველდღიურ ბიზნეს ტრანზაქციებსა და საჯარო პოლიტიკის გადაწყვეტილებებში.

ჩვენი ფოკუსი უზბეკეთზე „ახალი აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ მდებარე ქვეყნებისა და კულტურების კვლევის სერიის პირველი ნაწილია. ჩვენ ვგეგმავთ ჩვენი კვლევის გაფართოებას ყაზახეთის, მონღოლეთის და ირანის ქვეყნების ჩათვლით, რათა შევისწავლოთ, თუ როგორ

განვითარდნენ და ფუნქციონირებენ ისტორიული „აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ მდებარე ეროვნული სახელმწიფოები XXI საუკუნეში. გეოპოლიტიკურად, საბაზისო ნიშნის სახით, უზბეკეთი, როგორც გლობალური სამხრეთის ერი, კარგად არის განლაგებული, რათა უზრუნველყოს მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები სხვა ევრაზიული ერებისთვის, რადგან ისინიც აღმოსავლეთში სწორ ადგილას და ისტორიის სწორ დროს იმყოფებიან, რათა განიცადონ ტრანსფორმაციული ზრდა, სტაბილურობა და უსაფრთხოება მთელ რეგიონში.

საკვანძო სიტყვები: გეოპოლიტიკა, საერთაშორისო უსაფრთხოება, „ახალი აბრეშუმის გზა“.

შესავალი

„აბრეშუმის გზა“ წარმოადგენდა სავაჭრო გზების მთავარ სერიას, რომელიც ანტიკური ხანიდან მომდინარეობდა და ევრაზიას, სამხრეთ აზიასა და აზია-წყნარი ოკეანის რეგიონებს აკავშირებდა. „ახალი აბრეშუმის გზა“ ევრაზიაში სახმელეთო და საზღვაო სავაჭრო გზების მნიშვნელოვანი ტრანსნაციონალური ლოგისტიკური ინფრასტრუქტურაა და სამხრეთ აზიისა და აფრიკის ქვეყნებამდე ვრცელდება. გეოპოლიტიკურად, უზბეკეთი გლობალურ სამხრეთში მდებარეობს, თუმცა ის აღმოსავლეთში სწორ ადგილას და ისტორიის სწორ დროს მდებარეობს, რათა განიცადოს ტრანსფორმაციული ცვლილებები, რომლებიც გავლენას ახდენს გლობალურ პოლიტიკურ ეკონომიკასა და ტრანსნაციონალურ უსაფრთხოებაზე. ასეთ ცვლილებებზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ქვეყნის აქცენტი უმაღლეს განათლებაზე, რასაც ხაზს უსვამს ამერიკული საგარეო პოლიტიკა, რომელიც ცნობილია როგორც „რბილი ძალა“.

რბილი ძალა არის ამერიკული ეროვნული პოლიტიკის ფენომენი, რომელიც გავლენას ახდენს განვითარებულ და განვითარებად ეკონომიკებში გლობალურ საჯარო პოლიტიკაზე. უზბეკეთი ცენტრალური აზიის ლიდერია უმაღლეს განათლებაში რბილი ძალის პოლიტიკის, როგორც „ახალი აბრეშუმის გზის“ ერთგვარი საქონელის, პოპულარიზაციაში. ამერიკული რბილი ძალის ღირებულება იმაში მდგომარეობს, რომ ის ცდილობს გავლენა მოახდინოს და უზბეკეთს გაუზიაროს ამერიკული განათლების სტილი. ის ემსახურება როგორც ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკას, რომელიც საკმარისად მოქნილია, რათა გაუზიაროს თავისი ხელოვნების, პოპკულტურის, სამხარეულოს და ინსტიტუტების მაგალითები (ამ შემთხვევაში, საგანმანათლებლო პროგრამები). რბილი ძალა აგრძელებს განვითარებას 1989 წელს დაარსების დღიდან, რათა სტრუქტურასა და შინაარსში მოიცვას კოლეჯები და უნივერსიტეტები.¹ კარიერული ტრენინგის ცენტრები და პროფესიული სკოლები ასევე უმაღლესი განათლების მნიშვნელოვან ფორმას წარმოადგენს. განათლება ეროვნული ადამიანური კაპიტალის ძლიერი წყაროა, რომელიც მხარს უჭერს ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკას.

„ახალი აბრეშუმის გზა“, როგორც ცენტრალური აზიის ეკონომიკური ინიციატივა, ეროვნული უსაფრთხოების კუთხით უზბეკეთისა და რეგიონში სხვადასხვა მარშრუტის ამ ინფრასტრუქტურული ქსელის გასწვრივ მდებარე სხვა ქვეყნებისთვისაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს. ჩინეთის 2016 წლის „სარტყელი და გზის ინიციატივა“ მჭიდროდ ემთხვევა „ახალი

¹ Joseph S. Nye Jr, "The changing nature of world power." Political Science Quarterly 105, no. 2 (1990): 178-180.

აბრეშუმის გზის“ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ინფრასტრუქტურებს. „სარტყელი და გზის“ ასევე გვთავაზობს მოდერნიზაციას, ამაღდროულად, სუვერენულ მთავრობებს უწევს გამოწვევას აღჭურვილობისა და კომერციული უძრავი ქონების იჯარითა და სესხებით უზრუნველყოფის საკითხებში, რაც მოიცავს ვალის მდგრადობას და პეკინზე სტრატეგიულ დამოკიდებულებას. ეროვნული უსაფრთხოების სხვა ზომებია უზბეკეთის სტრატეგიული გადასვლა სამხედრო, ანტი-ამბოხებული პროგრამების მოდერნიზაციისკენ და მეზობლებთან რეგიონული თანამშრომლობის გაძლიერებისკენ ტრანსპორტის, წარმოებისა და ლოჯისტიკის სფეროში.²

ცენტრალური აზიის ეს ერი წარმოადგენს ეკონომიკური ზრდის მთავარ პოლუსს, რომელიც აკავშირებს ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს და სამომხმარებლო საქონლის, მომსახურების და სხვა საქონლის გაცვლას ევრაზიის ქვეყნებთან, მათ შორის ინდოეთთან და სამხრეთ აზიის სხვა ქვეყნებთან. ტექნოლოგიური ინოვაცია უზბეკეთის მთავარი მახასიათებელია „ახალი აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ, რადგან ის ცდილობს განავითაროს საგანმანათლებლო დაწესებულებები ეკონომიკური ზრდის მხარდასაჭერად სამეწარმეო სტარტაპებით და ციფრულ რესურსებზე გაუმჯობესებული წვდომით.⁴ უზბეკეთის ინტერესები ბოლო ათწლეულის განმავლობაში განვითარდა, როგორც განვითარებადი რეგიონული ძალის სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკისა და ეროვნული უსაფრთხოების პოზიციის თვალსაზრისით, „ახალი აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ მდებარე ცენტრალური აზიის, სამხრეთ აზიის და კავკასიის დამოუკიდებელ ქვეყნებთან თანამშრომლობით.

კვლევის მეთოდოლოგია და მიღებული შედეგები

რბილი ძალა არ არის ფორმალური მეთოდოლოგია, არამედ საჯარო პოლიტიკაში დასაბუთებული თეორიის შემუშავების ჩარჩოა. რბილი ძალის პოლიტიკა გვარწმუნებს იძულებისა და ძალის გარეშე, როგორც აღწერითი და არა სამოქმედო კონცეფცია, რომელიც იყენებს, ჩვენს შემთხვევაში, ამერიკულ ღირებულებებს კულტურული გაცვლის შეთანხმებების, ნაის მიერ შემუშავებული ცოდნის გადაცემის საგანმანათლებლო პლატფორმების მეშვეობით.⁵ ჩვენ ვიწყებთ კვლევითი კითხვით, რომელიც მიზნად ისახავს ქრონოლოგიური ლიტერატურული მიმოხილვის სტრუქტურირების კრიტერიუმების მიწოდებას, რათა განვავითაროთ შემთხვევის კვლევის მასშტაბი და კონტექსტი, საიდანაც შეგვიძლია შევქმნათ დასაბუთებული თეორია. კვლევითი კითხვა ასახავს ჩვენი კვლევის კონცეპტუალურ ფორმირებას, რომელიც მიღებულია რბილი ძალის პოლიტიკის ლიტერატურის შესწავლის განმეორებითი მონაცემთა შეგროვების პროცესიდან. ეს მნიშვნელოვანი ნაბიჯია უზბეკეთის განათლების სისტემაზე რბილი ძალის გავლენის შესწავლაში, რაც ხელს შეუწყობს ეროვნული უსაფრთხოებისა და ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობას.

² Gökhan Tekir, "Uzbekistan in the belt and road initiative: Reviving connectivity." *Journal of Eurasian Studies* 17, no. 1 (2026): 35-36.

³ Thomas E. Kleiner. "Workforce Development in Uzbekistan's New Silk Road. In *Entrepreneurship and Reflexivity: Critical Visions from the Global South*", ed. Oscar Javier Montiel Méndez, Rosa Azalea Canales García, Anel Flores Novelo, R. Duncan M. Pelly, (Cham: Springer Nature Switzerland, 2026), 285-300.

⁴ Shoh-Jakhon Khamdamov, "The role of technology and innovation in driving economic growth in Uzbekistan." *American Journal of Modern World Sciences* 1, no. 1 (2024): 126.

⁵ Joseph S. Nye Jr, "Public diplomacy and soft power." *The annals of the American academy of political and social science* 616, no. 1 (2008): 100-101.

საკვლევი კითხვა შემდეგია: რა ფაქტორები განსაზღვრავს უზბეკეთის როლის გაძლიერებას რბილი ძალის პოლიტიკისა და „ახალი აზრეშუმის გზის“ კონტექსტში? შესაბამისი ჰიპოთეზური ასპექტების გამოკვლევა შეიძლება მოიცავდეს: (1) უზბეკეთის საგანმანათლებლო, ეკონომიკური და ეროვნული უსაფრთხოების მექანიზმების კავშირს მისი როლის ზრდასთან „ახალი აზრეშუმის გზის“ ინიციატივის კონტექსტში, (2) აშშ-ის რბილი ძალის პოლიტიკასა და უზბეკეთისა და ცენტრალური აზიის სხვა ქვეყნების საგანმანათლებლო დაწესებულებებს შორის ურთიერთობებს, (3) საჯარო პოლიტიკას, რომელიც წარმართავს უზბეკეთის ეკონომიკურ განვითარებას 1991 წლიდან და (4) რბილი ძალის პოლიტიკის ტრანსფორმაციულ ეფექტებს, რომლებიც გავლენას ახდენს უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების სტრატეგიაზე.

ლიტერატურის მიმოხილვა წარმოადგენს ქრონოლოგიურ მიდგომას რბილი ძალის პოლიტიკასა და განათლებას შორის ევოლუციისა და ურთიერთობების გასაგებად. ეს მიდგომა აწყობს, აყალიბებს და ავითარებს ჩვენს კვლევას, რათა გამოავლინოს თეორიული კონცენფციები, როგორც გამოქვეყნებული ან შემუშავებული ვადები. ჩვენ ვსწავლობთ რბილი ძალის პოლიტიკის ევოლუციას უზბეკეთის 1991 წელს სსრკ-სგან დამოუკიდებლობის მოპოვებამდე, რათა გამოვავლინოთ შინაარსი, რომელზეც შეგვიძლია ვიხელმძღვანელოთ საგამოძიებო თემატური ტენდენციებით. ლიტერატურამ აქამდე გამოავლინა შემდეგი ასპექტი: თუ რბილი ძალა შემოიღება იმ ერებში, რომლებიც მზად არიან განახორციელონ იგი თანამშრომლობით გარემოში, რეგიონული ნორმების, ღირებულებებისა და რწმენის სისტემების გათვალისწინებით, მაშინ ის შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც თეორიაში, ასევე პრაქტიკაში. ჩვენს CLR-ში შეგროვებული მონაცემების საფუძველზე, ჩვენ ვიკვლევთ რბილ ძალას განათლებაში, ეკონომიკურ განვითარებაში და ეროვნულ უსაფრთხოებაში, როგორც შემთხვევის შესწავლის სერიის მიდგომა, რომელიც იწყება უზბეკეთიდან. ჩვენი მიდგომა ცდილობს აღწეროს ფენომენები, სიტუაციები და პროგრამები, რათა გავიგოთ სირთულე უზბეკეთით, როგორც ჩვენი საძიებო (საპილოტე) კვლევა ჩვენი კვლევის პროცესში. როდესაც ვიწყებთ კონსტრუქტების, განხორციელებისა და თემების აგებას, ჩვენ ვავითარებთ დასაბუთებულ თეორიას.

ჩვენი მიზანია, საჯარო პოლიტიკის წარმომადგენლების მიერ პოლიტიკის საკითხებში განსახილველად პრაგმატული საჯარო პოლიტიკის შემუშავება. ⁶დასაბუთებული თეორია არის ინოვაციური, ინდუქციური კვლევითი პროცესი, რომელიც ემპირიულ მონაცემებზე დაყრდნობით ქმნის ქმედით თეორიებს, რათა გავიგოთ დინამიურად განვითარებადი ფენომენების სირთულე საჯარო პოლიტიკის ფორმულირების, განხორციელებისა და ტესტირების მიზნით.⁹

⁶ Yuliia Serhiivna Serpeninova, "Integrated reporting: chronological literature review." (2022): 42-43. <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/en/article/view/729/590> (14.05.2026)

⁷ Lesley Bartlett and Frances Vavrus. Rethinking case study research: A comparative approach. (New York: Routledge, 2016), 27-28.

⁸ Simona Vasilevskytė, "Discussing soft power theory after Nye: the case of Geun Lee's theoretical approach." Regioninės studijos 7 (2013): 145-146.

⁹ Hosein Aslipour, and Mohamad Reza Zargar. "Developing grounded theory systematic approach for public policy researches." International Journal of Qualitative Methods 21 (2022): 3.

კვლევის შედეგები - ძირითადი დასკვნები

განათლების, როგორც რბილი ძალის გამოყენება საჯარო პოლიტიკაში

„ახალი აბრეშუმის გზის“ ინფრასტრუქტურა მრავალეროვნული ინიციატივაა, რომელიც ისტორიული „აბრეშუმის გზის“ გასწვრივ მოქმედებს. ის ჩინეთის „სარტყელი და გზის ინიციატივის“ („BRI“) პარალელურია, რომელიც 2013 წელს შეიქმნა და რომელშიც მონაწილეობდნენ ევრაზიის, აფრიკის, სამხრეთ აზიისა და წყნარი ოკეანის რეგიონის ქვეყნები, როგორც ოცდაათწლიანი პროექტი. ეკონომიკის ზრდისა და შენარჩუნების მიზნით, უზბეკეთი აქტიურად ავითარებს საერთაშორისო შეთანხმებებს სხვა ქვეყნებთან, როგორც მისი საგანმანათლებლო პოლიტიკის ძირითადი ფუნქცია, რათა მიიზიდოს, მოამზადოს და შეინარჩუნოს ინფორმირებული და ნიჭიერი სამუშაო ძალა სასწავლო ცენტრების სისტემის შექმნით, ძირითადად უმაღლესი განათლებისა და ტექნიკური კარიერის ცენტრებში.¹⁰ ათი წლის წინ განათლების სამინისტრომ მოუწოდა და მიესალმა დასავლური სტილის კოლეჯებსა და უნივერსიტეტებს, დაეარსებინათ თავიანთი პროგრამები უზბეკეთის დედაქალაქ ტაშკენტში. მიზანი იყო უნივერსიტეტების საჭირო ინსტიტუციური პრაქტიკის წახალისება და შენარჩუნება, რათა ისინი ცენტრალურ აზიაში ჩამოვიდნენ სტუდენტების განათლებისა და მომზადების მიზნით.¹¹ ამ შემთხვევაში, ამერიკული უნივერსიტეტების წახალისებით, რომ უზბეკეთში რეგიონული კამპუსი დაეარსებინათ. როგორც ამერიკული რბილი ძალის ინიციატივა, ეს არის გზა ორივე ქვეყნის საერთო ინტერესების გაზიარებისთვის. საწყისი გამოწვევების მიუხედავად, კულტურასა და კომუნიკაციაში, ეს მიდგომა, როგორც ჩანს, სულ უფრო პოპულარული ხდება.¹²

პოზიტიური ცვლილებების შედეგები მყისიერი და პრაგმატულია. რეალისტური რბილი ძალა კრიტიკულად მნიშვნელოვანია კვალიფიციური და კომპეტენტური სამუშაო ძალის ყოლისთვის, რათა ის რელევანტური დარჩეს და გაიზარდოს, როგორც საერთაშორისოდ დაკავშირებული ეკონომიკა. მკვლევარები ამტკიცებენ, რომ კულტურებსა და ინდუსტრიულ სექტორებში არსებობს ფუნდამენტური თემა, რომ სამუშაო ძალის განვითარება კრიტიკულად მნიშვნელოვანია მდგრადი ეკონომიკური ზრდისთვის. სამუშაო ძალის განვითარება ფართოდ არის ცნობილი სხვადასხვა ორგანიზაციულ დისციპლინებში, აკადემიურ წრეებში, საჯარო და კერძო სექტორებში. ის ასევე არასწორად არის გაგებული და გამოიყენება იმ ადამიანების გამოცდილების მიხედვით, ვინც მას განსაზღვრავს მათი სამუშაო პერსპექტივებისა და პროფესიული მიკერძოებების მიხედვით. ისინი ხედავენ, რომ საჭიროა უკეთ გაიგონ, თუ რას ნიშნავს სამუშაო ძალის განვითარება გლობალურ სამუშაო ადგილზე ეკონომიკის სამუშაო ძალის კომპეტენციებთან და მდგრადობასთან დაკავშირებით.¹³ კოლეჯები და უნივერსიტეტები კარგი კარიერული განვითარების პრაქტიკის ინსტიტუციონალიზაციის საშუალებაა, რაც თავის მხრივ

¹⁰ Paradorn Rangsimaporn, "Uzbekistan and Southeast Asia: Exploring the Opportunities for Strengthening Relations." *Silk Road: A Journal of Eurasia Development* 3, no. 1 (2022): 7-8.

¹¹ Shoh-Jakhon Khamdamov. "The role of technology and innovation in driving economic growth in Uzbekistan." *American Journal of Modern World Sciences* 1, no. 1 (2024): 128.

¹² Tina A. Coffelt, "Crossroads on the Silk Road: accounts of a US-American faculty member's culture shock and adaptation in Uzbekistan." *Review of Communication* 24, no. 2 (2024): 120.

¹³ Harris, Roger, and Tom Short. *Workforce development: Perspectives and issues*. (New York, Dordrecht, Heidelberg, London: Springer, 2013), 2-3.

რეგიონული ეკონომიკური განვითარების ძრავას წარმოადგენს. თუმცა, როგორც ჩანს, არსებობს ხარვეზი, რომელიც გამოწვეულია არასაკმარისი კარიერული კონსულტაციით, როგორც ძირითადი ბარიერები სამუშაოზე შესვლისა და შემდგომი ეკონომიკური ზრდისთვის კარგად ანაზღაურებად ტექნიკურ და სამრეწველო პოზიციებზე. ¹⁴მკვლევარები ასევე აღნიშნავენ შეუსაბამობებს სამუშაო ადგილების ხელმისაწვდომობასა და სამეწარმეო შესაძლებლობებში, რომლებიც განსხვავდება უზბეკეთის გეოგრაფიულ რეგიონებში.¹⁵

უზბეკეთის ეკონომიკა და „ახალი აბრეშუმის გზა“

1991 წელს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, უზბეკეთმა განაგრძო სახელმწიფოს მიერ დომინირებული ბაზრის საბჭოთა პოლიტიკა ინდუსტრიული განვითარების ხელშესაწყობად. ის ამას ახორციელებდა ისეთი პოლიტიკით, როგორიცაა ვალუტისა და საპროცენტო განაკვეთების კონტროლი, მაღალი გადასახადები და სახელმწიფო ხარჯები, ხელოვნური მონოპოლიების დამყარება და იმპორტის შეზღუდვები. ¹⁶2017 წლიდან უზბეკეთმა ეკონომიკის მოდერნიზაციის, ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესებისა და უცხოური ინვესტიციების მოსაზიდად განახორციელა ისეთი ზომები, როგორიცაა სავალუტო სისტემის ლიბერალიზაცია და ახალი საინვესტიციო კანონმდებლობის მიღება.¹⁷

რეფორმებმა სტიმულირება მოახდინა მეწარმეობის განვითარებაზე, გააძლიერა საბანკო სისტემის სტაბილურობა, ასევე კერძო საკუთრების დაცვის მექანიზმები, რამაც ხელი შეუწყო სოფლებსა და თემებში ცხოვრების ხარისხის საერთო გაუმჯობესებას. ¹⁸ამ ცვლილებების მიუხედავად, საჭიროა გაუმჯობესება ისეთ სფეროებში, როგორიცაა ბაზრის გამჭვირვალობის გაუმჯობესება, საინვესტიციო წესების თანმიმდევრულობა და გამჭვირვალობა, ასევე პასუხისმგებლიანი ბიზნეს ქცევის ხელშეწყობა სხვა პრიორიტეტებთან ერთად. ¹⁹უზბეკეთმა ასევე დაიწყო ძალისხმევა გლობალურ ფინანსურ და ეკონომიკურ ბაზარზე თავისი ყოფნის გაფართოების მიზნით. ერთ-ერთი ასეთი ძალისხმევა მოიცავს უზბეკეთის ეროვნული საინვესტიციო ფონდის IPO-ს გაშვებას ლონდონის საფონდო ბირჟაზე.²⁰

¹⁴ To'rayeva Surayyo Qudratovna, "Advancing Technology Education in Uzbekistan's Secondary Schools: Memajukan Pendidikan Teknologi di Sekolah Menengah Uzbekistan." *Pedagogia: Jurnal Pendidikan* 14, no. 1 (2025): 24-25.

¹⁵ Odilova Feruza Odilovna, "Factors Affecting the Increase of Professional Skills of Vocational Education Graduates: Faktor-Faktor yang Mempengaruhi Peningkatan Keterampilan Profesional Lulusan Pendidikan Vokasi." *Academia Open* 10, no. 1 (2025). <https://doi.org/10.21070/acopen.10.2025.10662>.

¹⁶ Yuliy Yusupov. "Economic reforms in Uzbekistan: Achievements, problems, perspectives. The Foreign Policy Center." (July, 2020). <https://fpc.org.uk/economic-reforms-in-uzbekistan-achievements-problems-perspectives/> (14.05.2026).

¹⁷ OECD. Roadmap for Sustainable Investment Policy Reforms in Uzbekistan (Paris: OECD Investment Policy Reviews, 2025), 25; 132; 305. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/11/roadmap-for-sustainable-investment-policy-reforms-in-uzbekistan_68204584/20865f29-en.pdf (14.05.2026).

¹⁸ Sharofiddin Nazarov. "Constitution of Uzbekistan: economic reforms are aimed at justifying public trust. Embassy of Uzbekistan in the United States". (June, 2023). <https://uzbekistan.org/constitution-of-uzbekistan-economic-reforms-are-aimed-at-justifying-public-trust/3165/> (14.05.2026).

¹⁹ OECD. Roadmap for Sustainable Investment Policy Reforms in Uzbekistan (Paris: OECD Investment Policy Reviews, 2025), 12. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/11/roadmap-for-sustainable-investment-policy-reforms-in-uzbekistan_68204584/20865f29-en.pdf (14.05.2026).

²⁰ International Trade Administration. Uzbekistan Country Commercial Guide (International Trade Administration, 2025). <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uzbekistan-market-overview> (14.05.2026)

ისტორიულ „აბრეშუმის გზაზე“ მდებარეობისა და ჩინეთის „ერთი სარტყელი, ერთი გზა“ ინიციატივის გეოგრაფიული მდებარეობის გათვალისწინებით, უზბეკეთი აქტიურად არის ჩართული პროექტში. შესაბამისად, პრეზიდენტმა მიზრიოევმა 2019 წელს გამოსვლისას ოთხი წინადადება წამოაყენა: ჩინეთი-ცენტრალური აზია-დასავლეთ აზიის დერეფნის შექმნა, სოფლის მეურნეობის განვითარების ერთობლივი ძალისხმევა, კვლევისა და ინოვაციების სფეროში თანამშრომლობის გაძლიერება და ჩინეთსა და უზბეკეთს შორის ტურიზმის მოცულობის გაზრდა.²¹

ჩინეთ-ყირგიზეთ-უზბეკეთის პროექტზე მუშაობა 2025 წელს დაიწყება „ერთი სარტყელი, ერთი გზის“ ინიციატივის ფარგლებში, უზბეკეთს, ყირგიზეთსა და ტაჯიკეთს შორის სასაზღვრო დავის მოგვარების შემდეგ. ²²ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია უზბეკეთისთვის, რომელიც მსოფლიოში მხოლოდ ორი ორმაგი ზღვაზე გასასვლელის არმქონე ქვეყნიდან ერთ-ერთია და ტრადიციულად მნიშვნელოვან ბარიერებსა და ხარჯებს აწყდება ვაჭრობაში. ²³უზბეკეთის „ერთი სარტყელი, ერთი გზის“ ინიციატივაში ჩართულობამ ჩინეთი უზბეკეთის უმსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი გახადა, რომელიც უზბეკეთის სავაჭრო მოცულობის 25%-ზე მეტს შეადგენს.²⁴

ჩინეთის გავლენა უზბეკეთის ეკონომიკაზე შემაშფოთებელია, განსაკუთრებით ჩინეთის სასარგებლოდ მნიშვნელოვანი სავაჭრო დისბალანსის გათვალისწინებით. ²⁵ჩინეთზე ზედმეტი დამოკიდებულების თავიდან ასაცილებლად, უზბეკეთმა გლობალურ ეკონომიკასთან ინტეგრაციისთვის მრავალვექტორიანი მიდგომა აირჩია. მაგალითად, უზბეკეთმა 2020 წელს განაახლა გაწევრიანების მცდელობები. ²⁶ქვეყანამ ასევე აქტიური პოლიტიკა გაატარა თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებების დამყარების მიმართულებით. გარდა ამისა, უზბეკეთის ურთიერთობები ცენტრალური აზიის მეზობლებთან პოლიტიკური და უსაფრთხოების საკითხებით განპირობებული ურთიერთობებიდან რეგიონულ ეკონომიკურ ინტეგრაციასა და ვაჭრობის ხელშეწყობაზე გადავიდა.²⁷

უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების მდგომარეობა და მისი გავლენა „ახალი აბრეშუმის გზის“ ინიციატივაზე

²¹ Eldor Aripov. "One Belt One Road": Four Initiatives of the President of Uzbekistan." Development Strategy Center. (November 2019), <https://strategy.uz/index.php?news=693&lang=en> (14.05.2026).

²² Ali Dayar. "A New Link in Global Trade: The China-Kyrgyzstan-Uzbekistan Railway and Its Role in the Middle Corridor." Caspian Policy Center (October, 2025). <https://caspiantpolicy.org/research/middle-corridor/a-new-link-in-global-trade-the-china-kyrgyzstan-uzbekistan-railway-and-its-role-in-the-middle-corridor> (14.05.2026).

²³ Gökhan Tekir, "Uzbekistan in the belt and road initiative: Reviving connectivity." Journal of Eurasian Studies 17, no. 1 (2026): 37.

²⁴ National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan. Uzbekistan's foreign trade turnover reaches \$18 billion in the first quarter. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan, 2026. https://uza.uz/en/posts/uzbekistans-foreign-trade-turnover-reaches-18-billion-in-the-first-quarter_853051 (14.05.2026).

²⁵ Gökhan Tekir, "Uzbekistan in the belt and road initiative: Reviving connectivity." Journal of Eurasian Studies 17, no. 1 (2026): 37-38.

²⁶ Bekzod Zakirov and Bakhrom Mirkasimov. "How can Uzbekistan integrate into the global economy?" The Hague Research Institute for Eastern Europe, the South Caucasus, & Central Asia. (2024). <https://hagueresearch.org/how-can-uzbekistan-integrate-into-the-global-economy/> (14.05.2026).

²⁷ Bekzod Zakirov and Bakhrom Mirkasimov. "How can Uzbekistan integrate into the global economy?" The Hague Research Institute for Eastern Europe, the South Caucasus, & Central Asia. (2024). <https://hagueresearch.org/how-can-uzbekistan-integrate-into-the-global-economy/> (14.05.2026).

უზბეკეთის, ისევე როგორც რეგიონის სხვა სახელმწიფოების თანამშრომლობა ისეთ დიდ სახელმწიფოებთან, როგორიცაა ამერიკის შეერთებული შტატები, რუსეთის ფედერაცია, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა, სამხრეთ კორეა, იაპონია და ა.შ., ძირითადად დამოკიდებული იყო ამ აქტორების ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციებზე. აღსანიშნავია, რომ რუსეთი დიდ ყურადღებას აქცევს 1992 წლის კოლექტიური უსაფრთხოების ხელშეკრულების ორგანიზაციას, რომელსაც ძალიან მნიშვნელოვანი არსი აქვს ცენტრალური აზიის მიმდინარე პროცესებში. ასევე, ჩინეთის ინტერესის გათვალისწინებით სამშობლოს უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიმართ (რა თქმა უნდა, აქცენტი კეთდება შანხაის თანამშრომლობის ორგანიზაციაზე) ²⁸, შეიძლება ითქვას, რომ უზბეკეთის უსაფრთხოების მიდგომები მნიშვნელობას იძენს „ახალი აბრეშუმის გზის“ პროექტის კონტექსტში. უზბეკეთის მთავრობამ, განსაკუთრებით ისლამ კარიმოვის მმართველობის ეპოქაში, მმართველობის ავტორიტარული სტილის დემონტაჟის გარკვეული გამოწვევების წინაშე, სასარგებლოდ მიიჩნია ისეთი მოკავშირეების ყოლა, როგორიცაა ზემოხსენებული დიდი სახელმწიფოები, ამ გამოწვევებთან გასამკლავებლად, განსაკუთრებით უსაფრთხოების კონტექსტში. მიუხედავად ამისა, მირზიოევის დამოკიდებულება შეიცვალა. უსაფრთხოების საკითხები პოლიტიკური ელიტის პირადი უსაფრთხოების ნაცვლად ეროვნულ ინტერესებზე გადავიდა. „დესეკურიტიზაციის“ (უსაფრთხოების საკითხების უკანა პლანზე გადაწევის) პოლიტიკა²⁹ მნიშვნელოვანი ფაქტორია უზბეკეთის უსაფრთხოების პოზიციის შეფასებისას რეგიონული გეოპოლიტიკური აქტივობების კონტექსტში.

ფაქტობრივად, შეიძლება ითქვას, რომ უზბეკეთმა მნიშვნელოვანი როლი მოიპოვა „ახალი აბრეშუმის გზის“ უსაფრთხოების კონტექსტში. იმის გათვალისწინებით, რომ „აბრეშუმის გზის ვიზების“ პროექტი უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს საშუალებას აძლევს, უვიზოდ გადაადგილდნენ ცენტრალური აზიის უმეტეს სახელმწიფოში, თუ მათ პასპორტში აქვთ უზბეკეთის ან ყაზახეთის ვიზები ³⁰, უზბეკეთი თამამად შეიძლება ჩაითვალოს „ახალი აბრეშუმის გზის“ კონტექსტში მნიშვნელოვან მოვლენად. სწორედ, უსაფრთხოების თვალსაზრისით, უზბეკეთი არის ქვეყანა, რომელიც აყალიბებს „ახალი აბრეშუმის გზის“ ქვეყნების რეგიონულ კონტექსტს და გავლენას ახდენს მის სამომავლო გაუმჯობესების ტრაექტორიაზე. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, აზიური შენგენის ზონის ეს ³¹ინიციატივა უზბეკეთიდან მომდინარეობს და აჩვენებს უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების სტრატეგიის სულ უფრო მნიშვნელოვან როლს არა მხოლოდ ცენტრალური აზიის ყოფილ საბჭოთა ქვეყნებს, არამედ სამხრეთ აზიას, კავკასიას და ყველა იმ ტერიტორიას, რომელსაც „ახალი აბრეშუმის გზა“ მოიცავს.

უზბეკეთის მნიშვნელობა „ახალი აბრეშუმის გზის“ ინიციატივის უსაფრთხოების ასპექტებში ხაზგასმით აღინიშნა კარიმოვის შეთავაზებით, ჩინეთიდან მის ქვეყანაში ყაზახეთის გავლით

²⁸ Timur Dadabaev, "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." *Journal of Eurasian Studies* 11, no. 2 (2020): 174.

²⁹ Timur Dadabaev, "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." *Journal of Eurasian Studies* 11, no. 2 (2020): 174-175.

³⁰ Timur Dadabaev, "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." *Journal of Eurasian Studies* 11, no. 2 (2020): 175.

³¹ Timur Dadabaev, "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." *Journal of Eurasian Studies* 11, no. 2 (2020): 175-177.

სატრანსპორტო დერეფნის შექმნის შესახებ. უზბეკეთის მნიშვნელოვანი ტერიტორიული არსის გათვალისწინებით რადიკალური მემოზომებისა და სეპარატისტების მიმართ (რაც მეზობელი სახელმწიფოების ტერიტორიულ შემოღობვას გამოიწვევდა),³² აშკარა ხდება, რომ უზბეკეთს, როგორც რეგიონულ მოთამაშეს, არსებითი როლი აქვს „ახალი აბრეშუმის გზის“ ინიციატივაში. შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკა მჭიდრო კავშირშია ამ ინიციატივასთან და გავლენას ახდენს მასზე. შესაბამისად, გასაკვირი არ უნდა იყოს, რომ ჩინეთის უზბეკეთთან და ყაზახეთთან დამაკავშირებელი რკინიგზა არა მხოლოდ ხაზს უსვამს უზბეკეთის გეოპოლიტიკურ სიძლიერეს რეგიონში, არამედ ქმნის უსაფრთხოების გარანტიებს ქვეყნისთვის, განსაკუთრებით რუსეთის ფედერაციის შესაძლო ექსპანსიონისტური გემოვნების გათვალისწინებით. ეს ფაქტორი მნიშვნელოვანი იყო არა მხოლოდ „ახალი აბრეშუმის გზის“, არამედ „ერთი სარტყელი, ერთი გზის“ ინიციატივის ფარგლებშიც.³³ ასეთი გარემოებები სრულ სურათს ქმნის: უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკა ისეა ჩამოყალიბებული, რომ ქმნის სახელმწიფოს მიმზიდველობას ისეთი დიდი მოთამაშეებისთვის, როგორც ჩინეთია. ამგვარად, უზბეკეთის უსაფრთხოების პირობები გავლენას ახდენს „ახალი აბრეშუმის გზის“ ინიციატივაზე და თავად ინიციატივაც გავლენას ახდენს უზბეკეთის უსაფრთხოების (და სხვა შიდა პოლიტიკურ) ასპექტებზე, რადგან ჩინეთი მზადაა ჩართოს იგი ვაჭრობის, ტრანსპორტისა და სხვა გეოსტრატეგიული ოპერაციების ჯაჭვში. უგლის ნაშრომი, რომელიც მოიცავდა არა მხოლოდ სამაგიდო კვლევას, არამედ უზბეკეთის შიგნით 100 რესპონდენტისგან შეგროვებულ მონაცემებსაც, ასახავს სახელმწიფოს მნიშვნელობას „ახალი აბრეშუმის გზის“ ჯაჭვის უსაფრთხოების სფეროში ჩინეთის, რუსეთის, აშშ-ს და სხვა აქტორების მზარდი ჩართულობის გამო.³⁴ ეს გარემოება, ერთი მხრივ, ყურადღებას ამახვილებს უზბეკეთის მთავარ როლზე „ახალი აბრეშუმის გზის“ უსაფრთხოების საკითხებში და, მეორე მხრივ, ხაზს უსვამს „ახალი აბრეშუმის გზის“ კონტექსტში უზბეკეთის ეროვნული უსაფრთხოების შესახებ სიღრმისეული კვლევის ჩატარების აუცილებლობას. აშკარა ხდება, რომ სამეცნიერო სფეროს აკლია კვლევა უზბეკეთის უსაფრთხოების საკითხებზე „ახალი აბრეშუმის გზის“ ფარგლებში.

უზბეკეთის უსაფრთხოების პოლიტიკა მნიშვნელოვანია ტრანსნაციონალური დანაშაულისა და საერთაშორისო ტერორიზმის კონტექსტშიც. თალიბანის სამშობლოსთან, ავღანეთთან ოფიციალური საზღვრის ქონა ქვეყანაში ნარკოტიკების ნაკადის საფრთხეს ქმნის. ამიტომ, უზბეკეთი ცენტრალური აზიის რეგიონის სხვა სახელმწიფოებთან მკაცრ სასაზღვრო დაცვის პოლიტიკას აწესებს, განსაკუთრებით 1999 წლის თებერვალში ისლამისტური დაჯგუფებების მიერ განხორციელებული მასიური აფეთქებების შემდეგ.³⁵ რა თქმა უნდა, ასეთ ფაქტებში შეიძლება დავინახოთ ქვეყნის უსაფრთხოების ნაკლოვანებები. თუმცა, ასევე გასაგებია, რომ რეგიონში ტერორისტული დაჯგუფებებისა და ორგანიზებული დანაშაულის ელემენტების მიერ

³² Timur Dadabaev, "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." *Journal of Eurasian Studies* 11, no. 2 (2020): 179-180.

³³ Amirkhon Musokhoni Alisher Ugli, "Uzbekistan's Strategic Role in Infrastructure Development and Regional Cooperation within the New Silk Road". *International Journal of Business Diplomacy and Economy* 4, no. 1 (2024): 91.

³⁴ Amirkhon Musokhoni Alisher Ugli, "Uzbekistan's Strategic Role in Infrastructure Development and Regional Cooperation within the New Silk Road". *International Journal of Business Diplomacy and Economy* 4, no. 1 (2024): 96.

³⁵ Martha Brill Olcott and Natalia Udalova Zwart, "Drug Trafficking on the Great Silk Road: The Security Environment in Central Asia". *Carnegie Endowment for International Peace*, no. 11 (2000): 14.

შექმნილი არასტაბილური სიტუაცია რაციონალურად უნდა მოგვარდეს. იმის გათვალისწინებით, რომ უზბეკეთის მიერ მიღებული ასეთი ზომების შემდეგ, ნარკოტიკების გზა მის საზღვარზე დაიკეტა ³⁶, უზბეკეთის მკაცრი ეროვნული უსაფრთხოების მიდგომები, როგორც ჩანს, მნიშვნელოვანი და აშკარაა. სინამდვილეში, უზბეკეთი, როგორც ჩანს, კატეგორიულად ეწინააღმდეგება ნებისმიერი სახის უკანონო საქმიანობას, რამაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს არა მხოლოდ სახელმწიფოს, არამედ „ახალი აბრეშუმის გზის“ მომავალზეც. ამრიგად, უზბეკეთი მნიშვნელოვან გეოპოლიტიკურ მოთამაშედ გვევლინება და მისი უსაფრთხოების მიდგომები არა მხოლოდ პოლიტიკის დაგეგმვაში, არამედ სამეცნიერო დონეზეც უნდა იქნას შესწავლილი და ხაზგასმული.

დასკვნა

უზბეკეთი „ახალი აბრეშუმის გზის“ ფარგლებში გეოპოლიტიკურ მოთამაშედ იქცა, რაც რეგიონული განვითარების საკითხებს აძლიერებს. მისმა საგანმანათლებლო რეფორმებმა, ასევე ეკონომიკურმა პროგრესმა და უსაფრთხოების მიდგომებმა სახელმწიფოს საშუალება მისცა, თავი დაედო კომუნიტური მემკვიდრეობისგან და ცენტრალური აზიის რეგიონის მნიშვნელოვან ნაწილად ქცულიყო, რაც ისეთი დიდი ძალების პოლიტიკური და ეკონომიკური ურთიერთობების სამიზნეს წარმოადგენდა, როგორიცაა ჩინეთი, აშშ, სამხრეთ კორეა და ა.შ. კვლევა აჩვენებს სახელმწიფოს სასიცოცხლო მნიშვნელობას არა მხოლოდ ინფრასტრუქტურული და ადმინისტრაციული პროექტების, არამედ ისეთი გეოპოლიტიკური ინიციატივების კონტექსტში, როგორიცაა „ახალი აბრეშუმის გზა“, „ერთი სარტყელი, ერთი გზა“ ინიციატივა და რეგიონული და საერთაშორისო თანამშრომლობის სხვა მნიშვნელოვანი მექანიზმები. შედეგად, აშკარაა, რომ უზბეკეთის მთავრობა ცდილობს მიიღოს რაციონალური არჩევანი და გადადგას ყველა პრაგმატული ნაბიჯი, რამაც შეიძლება მისი ერისთვის კეთილდღეობა და უკეთესი ცხოვრების პირობები შექმნას.

კვლევამ გამოავლინა რამდენიმე მნიშვნელოვანი კომპონენტი უზბეკეთის მიდგომების შესაფასებლად. უპირველეს ყოვლისა, ქვეყნის ფოკუსირება გლობალური საგანმანათლებლო ტენდენციების დანერგვაზე, განსაკუთრებით დასავლეთის სახელმწიფოებიდან განვითარებადი, ხაზს უსვამს მის ამბიციას, ითამაშოს გადამწყვეტი როლი ისეთ დიდ პროექტებში, როგორიცაა „ახალი აბრეშუმის გზა“. შემოქმედებითი შესაძლებლობების შეძენა, სამეწარმეო უნარების განვითარება, საუკეთესო პრაქტიკის შეგროვება მსოფლიოს უმეტეს შემთხვევაში... - ეს არის არასაკმარისი ჩამონათვალი იმ გარემოებებისა, რომელთა განხორციელებასაც უზბეკეთის მთავრობა და საზოგადოება ცდილობენ, რათა მიიღონ წარმატების უკეთესი გასაღები, როგორც ერთიანი ერის. ამ ასპექტებზე ძლიერ გავლენას ახდენს რბილი ძალა, რომელსაც არა მხოლოდ ფსიქოლოგიური, არამედ პოლიტიკური და მენეჯერული გავლენა აქვს ქვეყნის შიგნით სახელმწიფო ინსტიტუტების პროცედურულ განვითარებაზე. ძირითადი კვლევის შედეგები ხაზს უსვამს უზბეკების გასაგებ ბუნებას ტექნოლოგიური მიღწევებისადმი ყურადღების მიქცევისა და

³⁶ Martha Brill Olcott and Natalia Udalova Zwart, "Drug Trafficking on the Great Silk Road: The Security Environment in Central Asia". Carnegie Endowment for International Peace, no. 11 (2000): 14.

ადამიანური რესურსების, როგორც ერთიანი ადამიანური კაპიტალის განვითარების მიმართ. სახელმწიფოს საგანმანათლებლო და ეკონომიკურ სექტორებს შორის ამ ზუსტმა ურთიერთქმედებამ, როგორც ჩანს, მნიშვნელოვნად გააფართოვა უზბეკი ერის ჰორიზონტი.

კვლევა ასევე აჩვენებს ეროვნული უსაფრთხოების სტრატეგიების სასიცოცხლო არსს უზბეკეთის არსებული გეოპოლიტიკური როლის გასაძლიერებლად. სახელმწიფო ძლიერ მოტივირებულია, იყოს გამორჩეული მონაწილე პროექტებში, რომლებიც მჭიდროდ არიან დაკავშირებული კავშირებით, კომერციალიზაციით, კულტურული და სოციალური ურთიერთობებით. ამიტომ, სახელმწიფო ცდილობს ებრძოდეს ისეთ პრობლემურ სფეროებს, როგორიცაა ტერორიზმი და რადიკალური ჯგუფები, ტრანსნაციონალური დანაშაული და ორგანიზებული კრიმინალური სემენტები, ნარკოტიკების ნაკლი და ა.შ. ის ცდილობს შექმნას ჰაბიტატი, რომელიც ხელს შეუწყობს არა მხოლოდ მის, როგორც საერთაშორისო სამართლის დამოუკიდებელი ერთეულის ზრდას, არამედ ჯანსაღი რეგიონული ატმოსფეროს განმტკიცებასაც. ასეთი გარემოებები ზრდის უზბეკეთის პოტენციალს, გახდეს „ახალი აბრეშუმის გზის“ ერთ-ერთი (თუ არა პირველადი) ლოკომოტივი. ამის შემდეგ, კვლევა უნდა გაგრძელდეს სავსე კვლევის საშუალებებით, რათა უკეთ გავიგოთ უზბეკეთის არსი. ასევე, შესაძლოა, სასურველი იყოს რეგიონის სხვა აქტორების (მაგ., ყაზახეთი, მონღოლეთი, თურქმენეთი, ტაჯიკეთი და ა.შ.) შესწავლა „ახალი აბრეშუმის გზის“ ინიციატივის კონტექსტის გასაძლიერებლად.

ბიბლიოგრაფია

1. Aripov, Eldor. "One Belt One Road": Four Initiatives of the President of Uzbekistan." Development Strategy Center. (November 2019), <https://strategy.uz/index.php?news=693&lang=en> (14.05.2026).
2. Aslipour, Hosein, and Mohamad Reza Zargar. "Developing grounded theory systematic approach for public policy researches." International Journal of Qualitative Methods 21 (2022): 1-11.
3. Bartlett, Lesley, and Frances Vavrus. Rethinking case study research: A comparative approach. New York: Routledge, 2016.
4. Coffelt, Tina A. "Crossroads on the Silk Road: accounts of a US-American faculty member's culture shock and adaptation in Uzbekistan." Review of Communication 24, no. 2 (2024): 114-130.
5. Dadabaev, Timur. "De-securitizing the "Silk Road": Uzbekistan's cooperation agenda with Russia, China, Japan, and South Korea in the post-Karimov era." Journal of Eurasian Studies 11, no. 2 (2020): 174-187.
6. Dayar, Ali. "A New Link in Global Trade: The China-Kyrgyzstan-Uzbekistan Railway and Its Role in the Middle Corridor." Caspian Policy Center (October, 2025). <https://caspianpolicy.org/research/middle-corridor/a-new-link-in-global-trade-the-china-kyrgyzstan-uzbekistan-railway-and-its-role-in-the-middle-corridor> (14.05.2026).
7. Shi, Yue, Tinghao Zhang, and Qi Liu. "A comparative analysis of Russia and China's Central Asian transportation initiatives: a case study of the INSTC and CKU railway." China International Strategy Review (2025): 1-18.
8. Harris, Roger, and Tom Short. Workforce development: Perspectives and issues. New York, Dordrecht, Heidelberg, London: Springer, 2013.

9. International Trade Administration. Uzbekistan Country Commercial Guide. International Trade Administration, 2025. <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uzbekistan-market-overview> (14.05.2026)
10. Khamdamov, Shoh-Jakhon. "The role of technology and innovation in driving economic growth in Uzbekistan." *American Journal of Modern World Sciences* 1, no. 1 (2024): 124-134.
11. Kleiner, Thomas E. 2026. Workforce Development in Uzbekistan's New Silk Road. In *Entrepreneurship and Reflexivity: Critical Visions from the Global South*, ed. Oscar Javier Montiel Méndez, Rosa Azalea Canales García, Anel Flores Novelo, R. Duncan M. Pelly, 285-300. Cham: Springer Nature Switzerland.
12. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan. Uzbekistan's foreign trade turnover reaches \$18 billion in the first quarter. National Statistics Committee of the Republic of Uzbekistan, 2026. https://uza.uz/en/posts/uzbekistans-foreign-trade-turnover-reaches-18-billion-in-the-first-quarter_853051 (14.05.2026).
13. Nazarov, Sharofiddin. "Constitution of Uzbekistan: economic reforms are aimed at justifying public trust. Embassy of Uzbekistan in the United States". (June, 2023). <https://uzbekistan.org/constitution-of-uzbekistan-economic-reforms-are-aimed-at-justifying-public-trust/3165/> (14.05.2026).
14. Nye Jr, Joseph S. "The changing nature of world power." *Political Science Quarterly* 105, no. 2 (1990): 177-192.
15. Nye Jr, Joseph S. "Soft power and American foreign policy." *Political Science Quarterly* 119, no. 2 (2004): 255-270.
16. Nye Jr, Joseph S. "Public diplomacy and soft power." *The annals of the American academy of political and social science* 616, no. 1 (2008): 94-109.
17. Odilovna, Odilova Feruza. "Factors Affecting the Increase of Professional Skills of Vocational Education Graduates: Faktor-Faktor yang Mempengaruhi Peningkatan Keterampilan Profesional Lulusan Pendidikan Vokasi." *Academia Open* 10, no. 1 (2025). <https://doi.org/10.21070/acopen.10.2025.10662>.
18. OECD. Roadmap for Sustainable Investment Policy Reforms in Uzbekistan. Paris: OECD Investment Policy Reviews, 2025. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/11/roadmap-for-sustainable-investment-policy-reforms-in-uzbekistan_68204584/20865f29-en.pdf (14.05.2026)
19. Olcott, Martha Brill, and Natalia Udalova Zwart. "Drug Trafficking on the Great Silk Road: The Security Environment in Central Asia". *Carnegie Endowment for International Peace*, no. 11 (2000): 1-31.
20. Qudratovna, To'rayeva Surayyo. "Advancing Technology Education in Uzbekistan's Secondary Schools: Memajukan Pendidikan Teknologi di Sekolah Menengah Uzbekistan." *Pedagogia: Jurnal Pendidikan* 14, no. 1 (2025): 24-32.
21. Rangsimaporn, Paradorn. "Uzbekistan and Southeast Asia: Exploring the Opportunities for Strengthening Relations." *Silk Road: A Journal of Eurasia Development* 3, no. 1 (2022): 1-21.

22. Serpeninova, Yuliia Serhiivna. "Integrated reporting: chronological literature review." (2022): 42-49. <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/en/article/view/729/590> (14.05.2026)
23. Tekir, Gökhan. "Uzbekistan in the belt and road initiative: Reviving connectivity." *Journal of Eurasian Studies* 17, no. 1 (2026): 33-46.
24. Ugli, Amirkhon Musokhoni Alisher. "Uzbekistan's Strategic Role in Infrastructure Development and Regional Cooperation within the New Silk Road". *International Journal of Business Diplomacy and Economy* 4, no. 1 (2024): 90-98.
25. Vasilevskytė, Simona. "Discussing soft power theory after Nye: the case of Geun Lee's theoretical approach." *Regioninės studijos* 7 (2013): 145-157.
26. Yusupuy, Yuliy. "Economic reforms in Uzbekistan: Achievements, problems, perspectives. The Foreign Policy Center." (July, 2020). <https://fpc.org.uk/economic-reforms-in-uzbekistan-achievements-problems-perspectives/> (14.05.2026)
27. Zakirov, Bekzod and Bakhrom Mirkasimov. "How can Uzbekistan integrate into the global economy?" *The Hague Research Institute for Eastern Europe, the South Caucasus, & Central Asia*. (2024). <https://hagueresearch.org/how-can-uzbekistan-integrate-into-the-global-economy/> (14.05.2026)